

רע"פ 2327/19 - גוז מרסלו אדוארדו נ' מדינת ישראל-משרד העבודה

בבית המשפט העליון

רע"פ 2327/19

כבוד השופט י' אלרון
גוז מרסלו אדוארדו

לפני:
המבקש:

נגד
מדינת ישראל-משרד העבודה, הרווחה
והשירותים החברתיים

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין
הארצי לעבודה בע"פ 2153-12-18 מיום
13.2.2019 שניתן על-ידי סגן הנשיאה א'
איטח, השופטים ל' גליקסמן ור' פוליאק
בשם המבקש:
עו"ד ליאת בכור; עו"ד אורי שפיגל

החלטה

- לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית הדין הארצי לעבודה (סגן הנשיאה א' איטח, השופטים ל' גליקסמן, ור' פוליאק) בע"פ 2153-12-18 מיום 13.2.2019, בגדרו נדחה באופן חלקי ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו (השופט א' שגב) בת"פ 38707-12-17 מיום 17.10.2018.
- המבקש הורשע, על פי הודאתו בעובדות כתב האישום המתוקן, בעבירות של הפרת צו בטיחות, לפי סעיף 8(ב) בצירוף סעיף 36(ה) לחוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954; הפרת חובת פיקוח המוטלת על נושא משרה בחברה, לפי סעיף 222 בצירוף סעיפים 191, 220, ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], התש"ל-1970 (להלן: פקודת הבטיחות בעבודה); וכן בעבירה של אי נתינת איתות בידי אתר מוסמך, לפי סעיפים 4 ו-20 לתקנות הבטיחות בעבודה (עגורנאים, מפעילי מכונות הרמה אחרות ואתמים), התשנ"ב-1992.
- על פי המפורט בכתב האישום המתוקן, ביום 4.1.2017 נערך ביקור פיקוח באתר בניה בו עבד המבקש כמנהל עבודה בחברת בנייה שבבעלותו, ובמסגרתו התגלו באתר ליקויי בטיחות.

בעקבות חשיפת הליקויים, ביום 5.1.2017 הוצא צו בטיחות בעל תוקף מידיעל-ידי מפקח עבודה מטעם משרד הכלכלה והתעשייה המורה כי העמסת מטענים בעגורנים באתר הבניה תיעשה על-ידי אתת מוסמך שהוכשר לכך.

כחודש וחצי לאחר מכן, ביום 23.2.2017, נערך באתר הבניה ביקור פיקוח נוסף ונמצא כי עגורן צריח עבד באתר הבניה ללא אתת מוסמך, בניגוד להוראות הצו.

4. בשלב הטיעונים לעונש, ביקש המבקש כי בית המשפט יבטל את הרשעתו לנוכח הפגיעה המשמעותית ביכולת השתכרותו אם יורשע ויאבד את רישיון הקבלן שברשותו; לאורנסיבותיו האישיות והמשפחתיות, וכן מאחר שמדובר באירוע בודד אשר אינו מייצג נאמנה את עבודתו לאורך השונים ואת יחסו לבטיחות העובדים.

מנגד, באת-כוח המשיבה ביקשה להחמיר בעונשו, וזאת בין היתר מאחר שהפרת צו הבטיחות לאחר חשיפת הליקויים "מהווה זלזול בהוראות הבטיחות שעלול היה להביא לסיכון ביטחונם של עובדים ואנשים אחרים באתר".

5. בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב-יפו דחה בגזר דינואת בקשת המבקש, וקבע כי לא הוכח שהנזק אשר ייגרם למבקש מהרשעתו גובר על "האינטרס הציבורי הגלום בהרשעתו", לשון בית המשפט. זאת, בין היתר מאחר שהמבקש לא הוכיח כי הרשעתו תגרום לפגיעה קונקרטית בפרנסתו.

כמו כן, קבע בית הדין האזורי לעבודה כי העבירות המיוחסות למבקש בכתב האישום בוצעו על-ידו בשני מועדים שונים – האחד, ביום 4.1.2017 עת התגלו באתר הבניה ליקויי בטיחות בראשונה, והשני ביום 23.2.2017 כאשר התברר כי המבקש הפר את הוראות הצו.

6. בקביעת עונשו של המבקש, עמד בית הדין האזורי לעבודה על "החשיבות העליונה" שיש לייחס להוראת הבטיחות בעבודה, וקבע כי הקנס אשר יוטל על המבקש יהא בין 40% ל-60% מהקנס המקסימלי הקבוע בחוק לכל אחת מהעבירות אשר יוחסו למבקש בכתב האישום. בית הדין אף התחשב בכך שהמבקש נעדר עבר פלילי, ובעובדה כי הודה, נטל אחריות על מעשיו, ופעל במהירות לתיקון המחדל שהתגלה באתר הבניה לאחר חקירתו.

לנוכח כל זאת, הטיל בית הדין האזורי לעבודה על המבקש קנס בסך של 23,360 ש"ח (המהווה

סכום של 40% מהקנס המקסימלי הכולל בגין ביצוע העבירות בשני המועדים המפורטים בכתב האישום), וכן הורה כי עליו לחתום על התחייבות כספית על סך 58,400 ש"ח למשך שלוש שנים, לבל יעבור עבירה לפי פקודת הבטיחות בעבודה.

7. ערעורו של המבקש התקבל באופן חלקי בבית הדין הארצי לעבודה. נקבע כי העבירות המיוחסות למבקש בוצעו בשני מועדים שונים. זאת, מאחר שכתב האישום שהוגש התייחס לאירוע השני מיום 23.2.2017 בלבד. משכך, ביטל בית הדין הארצי לעבודה את רכיב הקנס שהושת על המבקש בגזר הדין בגין האירוע הראשון, והעמיד את הקנס אשר הוטל על המבקש על סך של 11,680 ש"ח.

יחד עם זאת, קבע בית הדין הארצי לעבודה כי אבדן רישיון הקבלן של המבקש, והאפשרות כי חברות בניה יפסיקו את ההתקשרות עמו, הינם "תוצר נלווה" להרשעה, וכי לנוכח האינטרס הציבורי בשמירה על כללי הבטיחות בעבודה בענף הבניין יש להותיר את הרשעתו על כנה.

8. מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי, במסגרתה טוען המבקש כי נכון היה להימנע מהרשעתו לנוכח הוראות תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) אשר נכנסלתוקפו בשנת 2012. לגישתו, תיקון זה הציב במרכז שיקולי הענישה את עיקרון ההלימה, ולשיטתו, הרשעתו בנסיבות העניין מטילה עליו סנקציה אשר אינה הולמת את חומרת מעשיו.

כמו כן, שב המבקש על טענתו לפיה היחס בין הנזק הצפוי לו מהותרת הרשעתו על כנה לבין חומרת העבירה והתועלת של הרשעה זו לאינטרס הציבורי "אינו סביר", כהגדרתו, ומשכך יש לבטל את הרשעתו.

המבקש הוסיף וטען כי הרשעתו בנסיבות המקרה דנן תגרום לפגיעה במקור פרנסתו, ועל כן תגרום ל"אי צדק חמור" המצדיק את מתן רשות הערעור.

דיון והכרעה

9. לאחר שעיינתי בבקשה ובנספחיה אני סבור כי דינה להידחות.

10. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן רק במקרים נדירים המעוררים סוגיה משפטית עקרונית החורגת

מעניינו הפרטי של המבקש, או כאשר נגרם לו עיוות דין מהותי או אי צדק קיצוני.

11. הבקשה שלפניי לא באה בגדר אמות המידה האמורות, ודי בכך בכדי לדחותה.

בקשתו של המבקש לא מעלה כל סוגיה עקרונית, שכן בית משפט זה שב וקבע, אף לאחר כניסתו לתוקף של תיקון 113 לחוק העונשין, כי יש להימנע מהרשעת נאשם ככל שמתקיימים שני תנאים מצטברים-האחד, כי הרשעתו של הנאשם צפויה לפגוע פגיעה חמורה בשיקומו או בעתידו, והשני כי סוג העבירה, על רקע נסיבות המקרה, מאפשר לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי ביתר שיקולי הענישה (ראו למשל: ע"פ 5446/15 חנימוב נ' מדינת ישראל (3.3.2016); ע"פ 8528/12 צפורה נ' מדינת ישראל (3.3.2013)).

אציין גם כי ההלכה הפסוקה בנושא מאזנת לטעמיבאופן מדוד בין מכלול שיקולי הענישה, וביניהם עיקרון הגמול, ובצדק מותירה את אי הרשעתו שלנאשם כחריג לכלל הרחב לפיו מקום בו הוכחה אשמתו של אדם - יש להרשיעו.

12. עניינו של המבקש אף אינו מעורר שיקולי צדק מיוחדים המצדיקים את מתן רשות הערעור, וזאת חרף האפשרות כי הרשעתו עלולה לגרום לפגיעת מה בפרנסתו.

למרבה הצער, למרות החשיפה הציבורית לתאונות הרבות בענף הבניה ולתוצאות הטרגיות של תאונות אלה עדיין יש המזלזלים בהנחיות הבטיחות - דבר הגובה מחיר רב בחיי אדם.

בעודי כותב החלטה זודווח בערוצי החדשות על אסון נוסף בענף הבניה ופורסם דבר קריסת מנוף באתר בניה אשר גבה את חייהם של ארבעה בני אדם. אין דוגמא מובהקת מכך לסיכון הגלום בתאונות הבניה, אף אם עדיין לא התבררו נסיבות התרחשות תאונה ספציפית זו.

תאונות אלה הגובות חיי אדם אינן כורח המציאות או גזרה משמים, והן ממחישות את הצורך להקפיד הקפדה יתירה על קוצו של יו"ד בכללי הבטיחות בענף הבניה אשר נועדו לשמור על שלומם וביטחונם של העובדים בענף.

ענישה הולמת ומרתיעה בשל הפרת כללי הבטיחות נחוצה לשם הגברת ההרתעה ויש בה כדי לבטא את החומרה הרבה שיש לראות באי הציות לכללי הבטיחות בענף הבניה.

בעניינו של המבקש לא ניתן לקבל כי עצם הרשעתו בשל הפרת כללי הבטיחות מהווה "אי צדק חמור", כלשונו. אדרבא, לטעמי התנהלותו של המבקש מבטאת זלזול בחשיבותם של כללי הבטיחות. לא זו בלבד שהוא לא פעל לתיקון ליקויי הבטיחות אשר נמצאו באתר הבניה עד שהחלה חקירתו במשטרה, אלא שאף בשלב הטיעונים לעונש ניסה המבקש לגמד את חומרת מעשיו בטענה כי מדובר באירוע "בודד" בלבד. בנסיבות אלו, אני סבור כי העונש שהוטל על המבקש אף מקל עמו.

13. מטעמים דומים, אני סבור כי עניינו של המבקש מצדיק היענות לבקשתו לביטול הרשעתו לגופה. זאת, שהרי הנזק האפשרי שעלול להיגרם לו אינו שקול כלל ועיקר לתועלת הציבורית שתצמח מהרשעתו ומהרתעת אחרים היה ולא יקיימו את הוראות החוק.

אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, י"ד באייר התשע"ט (19.5.2019).

ש ו פ ט